

BEHOUD VAN KUNST- EN CULTUUREDUCATIE OP HAVO EN VWO!

Kunst- en cultuureducatie is belangrijk voor een brede vorming van leerlingen. Daarvoor is het vak ckv als vak in de bovenbouw van havo en vwo een vereiste. Alleen dan kunnen alle leerlingen binnen het curriculum kennis en inzicht opdoen over kunst- en cultuur. Dat is belangrijk voor hun toekomst, waarin zij in toenemende mate creatieve -en cultureel-maatschappelijke vaardigheden nodig hebben die zij bij het vak ckv leren. De cruciale rol van een gekwalificeerde vakdocent voor het leren is in veel wetenschappelijk onderzoek aangetoond. Zonder vak is er geen vaste plaats voor culturele vorming meer in het curriculum, is er ook geen formatie meer voor gekwalificeerde docenten. Zonder vak -of lesuren kunnen gekwalificeerde ckv docenten leerlingen geen kennis bijbrengen over kunst- en cultuur en zal van kwaliteitsverbetering geenszins sprake kunnen zijn.

De minister van onderwijs, cultuur en wetenschappen dient onderwijs in culturele - en kunstzinnige vorming te garanderen en de kwaliteit om onderwijs voor alle leerlingen te waarborgen. Zoals de minister zelf aangeeft: onderwijs dient een brede culturele en kunstzinnige vorming en dit is een belangrijke taak in het curriculum. De minister zou daarom het vak ckv, culturele - en kunstzinnige vorming als vak in het curriculum, moeten garanderen voor alle leerlingen in de bovenbouw van havo en vwo, en dit vak dus juist niet af moeten schaffen.

- Geen vak CKV = Wegvallen expliciete brede culturele en kunstzinnige vorming. Dit is onwenselijk in het kader van de brede, culturele en kunstzinnige vorming van leerlingen, de ontwikkeling van hun creatieve vermogens en hun cultuurhistorisch besef.
- Geen vak CKV = Wegvallen expliciete scholing van cultuurhistorisch besef. Het wegvallen van het vak CKV, maar wel de verplichting aan scholen om aan culturele vorming te doen, betekent dat de culturele vorming wordt overgenomen door andere vakken, zoals de talen en geschiedenis. Deze docenten hebben al een hele reeks eindtermen waaraan ze moeten voldoen en waarmee ze de handen vol hebben. De culturele vorming wordt daardoor op de tweede plaats gezet en de culturele vorming is in ieder geval niet meer gegarandeerd en verdwijnt het op den duur. Eerdere voorbeelden, bijvoorbeeld rond ict in de basisvorming, bevestigen dit beeld.

Het lijkt vanzelfsprekend dat een minister van onderwijs, cultuur en wetenschappen, wetenschappelijke onderbouwing hanteert als uitgangspunt voor beleid. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat de kwaliteit van de docent de belangrijkste factor is voor kwaliteit in het onderwijs. Docenten blijken ongeveer 20% van de verschillen in de prestaties van de leerlingen te kunnen beïnvloeden en meer dan veertig jaar onderzoek naar effectiviteit van leraren en hun scholen blijkt dat diverse interventies van leraren effect sorteren als het gaat om de prestaties van de leerlingen (Van de Grift, 2010). Uit onderzoek van Hattie (2009) blijkt op basis van meer dan 800 meta-analyses dat docenten de meest belangrijke invloed op het leren van leerlingen hebben. Dit toont het belang van de docent voor het onderwijsleerproces overtuigend aan.

- Geen vak CKV = geen gekwalificeerde vakdocenten meer. Door het vak CKV af te schaffen, zullen er ook geen gekwalificeerde vakdocenten meer zijn die leerlingen culturele en kunstzinnige kennis en vaardigheden kunnen bijbrengen. Culturele vorming vereist vakspecifieke kennis en vaardigheden van de docent en is daarom niet voor elke docent weggelegd.
- Geen vak CKV = Geen gekwalificeerde CKV docenten meer = geen kwaliteitsverbetering: Wanneer er geen vak CKV meer is en er geen gekwalificeerde docenten meer zijn, zal de culturele vorming van de leerlingen expliciet overgelaten worden aan andere docenten terwijl actueel wetenschappelijk onderzoek naar de effecten van onderwijs de rol van een gekwalificeerde vakdocent voor de kwaliteit en effectiviteit van het leren in juist benadrukt. Alleen door culturele vorming expliciet op te nemen als vak, is de directe link met de samenleving gegarandeerd en bereidt het onderwijs de leerlingen voor om in de samenleving als volwaardig burger te functioneren.

Geen vak CKV + een verdere beperking van keuze voor kunstvak in C&M = verlies van duizenden banen in kunst - en cultuureducatie. Wanneer er geen ckv vak meer is en wanneer leerlingen

nauwelijks nog een kunstvak kunnen kiezen, zijn er ook geen vakdocenten meer nodig. Dit kost duizenden banen aan academisch opgeleide docenten in kunst -en cultuurvakken en aan opgeleide en getrainde educatieve medewerkers. De rekening wordt daarmee niet alleen bij het onderwijs gelegd, maar ook bij andere ministeries.

Geen vak CKV & beperken van keuze voor kunstvak in C&M: educatieve doelstellingen musea niet haalbaar meer. Door het schrappen van het vak CKV en het beperken van de keuze voor een kunstvak op havo C&M, kunnen musea en culturele instellingen hun educatieve doelstellingen moeilijker verwezenlijken. De culturele infrastructuur die in de afgelopen 14 jaar met veel inspanningen is opgebouwd rondom het vak CKV wordt afgebroken. De musea en culturele instellingen verliezen bovendien bezoekers en een bron van inkomsten. Daarnaast is het bezoek aan musea en culturele instellingen in Nederland, internationaal gezien, toch al vrij mager. Die achterstand zou alleen maar groter worden.

Geen vak CKV = niet consistent redeneren van de minister. In de kamerbrief van maart 2012 geeft de minister aan, na onderzoek door diverse onafhankelijke commissies, dat het ministerie wel moet voorschrijven WAT er in het onderwijs gedaan moet worden, maar niet HOE dat gedaan moet worden. Dat laatste is aan de scholen volgens de minister. Met name aan het verplicht voorgeschreven aantal culturele activiteiten wordt getwijfeld. De minister geeft aan scholen ruimte te willen geven voor een eigen invulling. Het afschaffen van het vak ligt dan niet voor de hand. De minister reduceert het vak tot de culturele activiteiten en ziet daarmee over het hoofd dat in de contacturen op school (de lessen) nog vele extra aspecten van de culturele vorming aan bod komen. De minister zou, om de scholen meer vrijheid te geven op het HOE, kunnen volstaan met het schrappen van het aantal verplichte culturele activiteiten en alleen aan te geven dat culturele activiteiten een belangrijk onderdeel zijn van de culturele vorming die plaatsvindt via het vak ckv in het curriculum van de bovenbouw van havo en vwo.

Geen vak CKV = niet gewenst door scholen: Scholen en docenten zijn voorstanders van het vak CKV. Scholen en docenten hebben vanaf het begin volop de gelegenheid gehad en aangegrepen om het vak aan te passen voor de specifieke situatie van de eigen leerlingen, de eigen school en de eigen regio. Dit plan voorziet niet in een wens of behoefte vanuit scholen, die juist enorm hechten aan de culturele vorming en aanpassing van het onderwijs aan de eigen context.

In een land dat wereldwijd toonaangevend is in de creatieve industrie (een van de topsectoren) "*omdat de creatieve industrie nu al een sterke positie heeft en mogelijkheden om nog verder te groeien, is de sector door het kabinet aangewezen als topsector. Dit houdt in dat de overheid samen met bedrijven en de wetenschap gericht in de sector investeert.*" - *rijksoverheid.nl*), een land met een rijke kunst- en cultuurhistorie, waar kunstenaars als Gebroeders van Limburg, Hiëronimus Bosch, Rembrandt van Rijn, Johannes Vermeer, Vincent van Gogh en Piet Mondriaan niet alleen tot ons cultuurhistorisch erfgoed behoren maar ook voor een enorme toestroom van toeristen zorgen, verdient kunst- en cultuureducatie een vaste plek in het hele onderwijs.

Creatieve vermogens worden voor alle leerlingen in de eenentwintigste eeuw als belangrijke vaardigheden beschouwd, deze vermogens worden ontwikkeld via kunst- en cultuureducatie. Zo vraagt de creatieve industrie - een van de topsectoren, belangrijk voor economische groei in de toekomst - om creatieve denkvaardigheden. Kunstzinnige en culturele vorming stimuleert flexibel en divergent denken, cruciaal voor creativiteit en stimuleert daarnaast belangrijke vermogens als inlevingsvermogen en maatschappelijk betrokken denken. Eigenschappen die voor elk lid van de samenleving cruciaal zijn om goed te functioneren.

1. Van de Grift. (2010). Docenten blijken ongeveer 20% van de verschillen in de prestaties van de leerlingen te kunnen beïnvloeden en meer dan veertig jaar onderzoek naar effectiviteit van leraren en hun scholen blijkt dat diverse interventies van leraren effect sorteren als het gaat om de prestaties van de leerlingen toonde aan dat 20% van de leerresultaten door de docent bepaald worden.

- Van de Grift, W.J.C.M. (2010). *Ontwikkeling in de beroepsvaardigheden van leraren*. Rede uitgesproken bij de officiële aanvaarding van het ambt van hoogleraar in de onderwijskunde bij de Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen op dinsdag 23 maart 2010.

2. Hattie. (2009) toonde op basis van meer dan 800 *meta*-analyses aan dat de docent een van de meest bepalende factoren is in het onderwijsleerproces. Tot de belangrijkste factoren in de top 30 van de grootste gemeten effecten op het leren van de leerling behoren: het doceren, het curriculum en de docent.
- Hattie, J. (2009). *Visible Learning. A Synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. Abingdon, Oxon: Routledge.- Hattie, J. (2012). *Visible Learning for Teachers. Maximizing impact on learning*. Abingdon, Oxon: Routledge.